

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Прва детска амбасада во светот Меѓаши – Република Македонија

Ул. Коста Новаковиќ, 22а, Скопје

Тел/факс + 389 (0)2465 316

info@childrensembassy.org.mk

www.childrensembassy.org.mk

Завршен годишен извештај за 2020 година

Спроведени активности

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

СОДРЖИНА

1. СЕРВИСИ ЗА ДИРЕКТНА ПОМОШ И ПОДДРШКА НА ДЕЦА ВО РИЗИК
 - 1.1 СОС телефон за деца и млади 2465-316; 070 390 632;
 - 1.2 Сервис за поддршка на социјално загрозени семејства и ранливи групи деца.
2. ПРОГРАМА ЗА МИРОВНО ОБРАЗОВАНИЕ
3. ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ДЕЦАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА ОД НАСИЛСТВО
4. ПРОЕКТ „ ДА ГИ ЗЕМЕМЕ ПРАВАТА ВО НАШИТЕ РАЦЕ!“
5. ЦИВИКА МОБИЛИТАС – ИНСТИТУЦИОНАЛЕН ГРАНТ, ДОНАЦИИ, ЕКОНОМСКИ АКТИВНОСТИ, ИСО
6. ПОДДРШКА НА МАРГИНАЛИЗИРАНИ ГРУПИ ДЕЦА
7. ПРОЕКТ ЗА ПОДДРШКА НА ОПШТИНИТЕ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ СОЦИЈАЛНИ УСЛУГИ

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

1. ДИРЕКТНА ПОДДРШКА НА ДЕЦАТА ВО РИЗИК

- Телефонска линија за помош СОС за деца и млади 2465-316
- Материјали и средства за поддршка на социјално загрозени семејства

1.1 SOS телефонска линија за помош на деца и младинци 2465-316

Траење: од 1993. во континуитет

Резиме на наодите од работата на СОС-телефонот во 2020 година

Во текот на 2020 година (јануари – декември) остварени се вкупно **240** првични контакти (дојави), а дополнително се остварени **287** разговори . Вкупниот број на деца и млади кои се опфатени со дојавите изнесува **313**. Споредбено со минатата година, бројот на дојавите е зголемен повеќе од двапати.

Графикон 1: Број на контакти (дојави) и број на опфатени деца во нив

Во овој дванаесетмесечен период комуникацијата со дојавувачите во најголем број беше остварена преку административниот (фиксен) број на Детската амбасада Меѓаши, поточно примени се **172** дојави преку овој број. Преку е-пошта во овој период примени се **37** дојави, **17** дојави примени се на ФБ-страницата, **2** дојави примени се по пошта и **12** дојави се поднесени со лично присуство во просториите на Меѓаши.

Дојавите за извештајната 2020 година се однесуваат на проблеми во кои биле засегнати 95 машки, 92 женски деца, а за 126 деца не е познат полот.

Според средината на живеење на јавувачите, како што се гледа во **табелата** подолу, најголемиот број од децата или **279** живеат во урбана средина, **23** деца се опфатени со дојавите од дојавувачи кои живеат во рурална средина, непознато **11**.

Во однос на етничката припадност на јавувачите, како што се гледа од графиконот, **193** од вкупниот број јавувачи се Македонци, додека пак **19** Роми, а **16** јавувачи се од албанска етничка припадност. Само **3** од контактите (дојавите) се од јавувачи во останати (етнички групи) и за **9** лица е непозната етничката припадност.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Според оваа состојба, најголем број на јавувањата се од Македонци (како резултат на тоа дека во Македонија најголемиот процент од жителите се од македонска националност), што потврдува дека во иднина е неопходно Меѓаши да најде начин како СОС-линијата да се доближи и до другите етнички групи, на пример, да се ангажираат оператори/операторки кои го знаат албанскиот, но и турскиот и другите локални јазици.

Бројот на јавувачите од руралните средини, како и во претходните години, останува многу мал во однос на бројот на јавувачите од урбаните средини. Меѓу можните причини за ова може да е неинформираноста на луѓето коишто живеат во руралните средини во врска со правата на децата, начинот и постапката за нивна заштита, како и недоволното промовирање на СОС-линијата во овие средини. Секако, меѓу причините е и фактот дека најголем дел од населението живее во урбана средина.

Генерална забелешка за овој извештаен период е дека се работеше во вонредни услови на пандемија на КОВИД-19. Повиците што ги добивавме на административниот телефон беа пренасочувани на мобилниот телефон на советничката што работи на СОС-телефонот за деца и млади, така што немаше никаков прекин во достапноста на услугата.

Искуството и оваа година ни потврдува дека продолжува трендот на пријавување на случаите на прекршување на правата на децата од страна на возрасни лица. Најчесто тоа се родителите. Децата сè уште молчат и се плашат да го пријават насилството или прекршување на кое било друго право. Тие не се чувствуваат сигурни да пријават насилство, особено кога тоа се случува во домот и е од страна на двајцата родители или пак едниот родител нема разбирање и смета дека во ред е децата да бидат тепани.

Во овој дванаесетмесечен период проблеми за кои најчесто нè контактираат граѓаните се проблеми поврзани со правото на заштита од насилство, правото на образование и правото на пристап до други институции. Не помалку чест проблем беше и остварувањето на родителското право, доделувањето старателство, остварувањето на правото на алиментација, но и јавувања поврзани со промени во психичката состојба на децата во периоди на развод и нарушена комуникација со своите родители, а притоа не се зема предвид мислењето на детето со кој родител сака да живее. Во голем дел од пријавените случаи забележана е злоупотреба на детската личност и кршење на правата на детето од страна на едниот или другиот родител, кои не секогаш при вакви ситуации ги земаат предвид детските мислења, потреби и интереси. Во најголем број од бракоразводите децата се жртви, тие се директни сведоци на нарушената комуникација на своите родители и последиците од тоа директно се одразуваат врз нив.

Стручните служби во институциите треба да ја насочат својата работа кон преземање мерки и активности за подобрување на комуникацијата на родителите со децата, да ги упатат како да го препознаат насилството и да ги охрабрат да не го премолчуваат, не само физичкото, туку и емоционалното и психичкото насилство, да работат на себеприфаќање, сè со цел децата да се почувствуваат сигурни и заштитени.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Преземени активности

Во овој 12-месечен период во најголем број беа преземени интервенции на обезбедување директна помош или поддршка на контакти во кои се засегнати **93** деца. Освен директната помош, на контакти (дојави) кои се однесуваат на **130** деца и млади, дадени се препораки, информации за контакт на соодветната институција, потоа контакти во кои се засегнати **24** деца или млади упатени беа до други институции, додека контакти што опфаќаат **29** деца се упатени до агенции/институции надлежни за спроведување на законот. Најчесто контактите беа упатувани до следните служби и институции во зависност од проблемот за кој се јавиле:

- до стручните служби во училиштето;
- во агенција (институција) за заштита на децата во земјата;
- до различни здравствени работници, општа пракса, психолози/психијатри и
- упати до служби за итни случаи.

Во текот на постапувањето и давањето поддршка на децата на кои се однесуваа контактите, тимот на СОС-телефонот често соработуваше со центрите за социјална работа од Скопје и другите градови, Секторот за внатрешни работи, училишта, Здружението на млади правници, Коалицијата за правично судење и други чинители и организации заради давање подобра и поефикасна поддршка на јавувачите. Во текот на оваа година остваривме блиска и успешна соработка со скопскиот Центар за социјална работа и со нивниот Интервентен тим во повеќе наврати. Дојави што се однесуваа на насилство врз деца, родителска несоодветна грижа, непостапување според издадено решение за видување со родителот по развод, се дел од успешните примери за кои заедно со Центарот успеавме да го подобриме остварувањето на правата на повеќе деца.

Улогата на волонтерките и волонтерите во работата на СОС-линијата за деца и млади

Оваа година во тимот на СОС се приклучија шест волонтерки, меѓу нив студентки, средношколки и професорки. Овој тим волонтерки подготви неколку блогови на актуелни теми за младите со цел да се доближиме до оваа популација за да нè препознае како нивни поддржувач. Дел од овие блогови беа објавени на веб и Фејсбук-страниците на Меѓаши, а формираните фонд текстови ќе бидат и понатаму објавувани во следната 2021 година. Дел од волонтерките, исто така, се јавуваат на повиците во текот на дежурствата во попладневните часови во работните денови, како и во викендите.

Активности за промоција на СОС-телефонот за деца и млади

Со цел да се промовира СОС-телефонот за деца и млади меѓу нив, особено во периодот на епидемијата, беа реализирани неколку активности за приближување на оваа услуга до децата и младите. Во текот на април беа изготвени две куси промотивни видеа во коишто маскотата на Меѓаши, Бушавко ги запознаваше децата како и зошто се јавува на СОС-телефонот за да добие поддршка, како и во текот на карантинот како го поминува денот. Овие видеа беа емитувани на повеќе национални и локални телевизии сè додека траеше карантинот во мај и почетокот на јуни 2020 година. Истото видео подоцна во текот на ноември и декември беше промовирано во рамките на

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

кампањата на Програмата за мировно образование, преку неговото емитување во јавниот градски превоз (во автобусите од неколку најфреквентни линии) во Скопје.

Исто така, СОС-телефонот беше промовиран и во рамките на спроведувањето на истражувањето за состојбата на правата на децата на ниво на цела држава, како и во рамките на програмата ЦИВИКА Мобилитас а во текот на ноември преку социјалните мрежи на Меѓаши беа објавени неколку блогови на теми блиски до младите и подготвени од младите волонтерки на СОС-телефонот.

1.2. Услуги за материјална и др. вид поддршка на социјално загроени семејства/поддршка за ранливи групи деца

- Набавка на храна – храна за деца се набавува преку донации од компаниите од бизнис секторот и од други донатори и проекти.
- Доставка на технички помагала за децата од семејства во социјален ризик за учење на далечина, како и на основни хигиенски и прехранбени производи
- Донирање на заштитна опрема и маски за медицинскиот персонал во неколку детски болници/оддели во болници преку поддршка од повеќе проекти на Меѓаши
- Собирање, селектирање и дистрибуирање на облека и чевли
- Доставка на едукативни и хигиенски производи поддржани од мрежата АРИГАТОУ

Првата детска амбасада Меѓаши и во услови на епидемијата на Ковид-19 под безбедни и конторлирани услови внимавајќи на мерките, продолжува да прифаќа, селектира и дистрибуира донирана облека од граѓаните. Голем број на граѓани донираат носена облека, чевли и останати потребни сочувани работи во просториите на Меѓаши. Децата и нивните родители, во изминатата година од почетокот на посебните мерки од март 2020 година, кои што имаат потреба од ваков вид на помош можат да дојдат секој работен ден во периодот од 10:00 до 12:00 часот, во ограничен број, и да си подигнат тоа што им е потребно.

2. ПРОГРАМА ЗА МИРОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Назив на проектот/програмата: програма за Мировно образование

Цел: Проектот има за цел промовирајќи ги мирот и ненасилството како основни вредности во воспитно-образовниот систем да укаже на потребата од поинтензивно вградување на мировното образование (МО) во наставните курикулуми.

Целна група: проектот најпрво се спроведуваше во 3 средни училишта во Скопје: гимназија: "Никола Карев", ГУЦ "Здравко Цветковски" и ДСМУ "Д-р Панче Караџов". Во текот на 2013 – 2016 ја проширивме оваа програма во нови средни училишта во/и надвор од Скопје, во Винаца СОУ "Ванчо Прке", Скопје СУГС „Владо Тасевски,, СУГС „Арсени Јовков,, и СУГСГИМ “Зеф Љуш Марку” како и во средните училишта ЦСНО „28 Ноември” – Дебар, СОУ Гимназија „Кочо Рацин,, – Велес, СОУ Гимназија

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

„Гостивар,, – Гостивар, „Шаип Јусуф” од Скопје. На почетокот на 2020 година програмата се прошири со претставници/чки од стручни служби од неколку средни училишта од државата, а продолжи соработката со неколку основни училишта како пилот училишта.

Времетраење на проектот/програмата: 2011-2021 година.

Донатор: Германското федерално министерство за економска соработка и развој.
Партнерска организација: KURVE WUSTROW

Активности спроведени во 2020 година:

Во периодот за кој се однесува извештајот беа спроведени 7 тренинзи.

2.1. Форум театар за социјални промени на тема Булинг беше спроведена со ученици од три средни училишта вклучени во Програмата за мировно образование.

Општата тема на обуката беше подготовка на форум театарска претстава за врничко насилство (булинг) и препознавање видовите на насилство.

Покрај театарскиот дел од активностите, учесниците/чките дискутираа за нивната перцепција за врничкото насилство, нивните вообичаени реакции, поттикнување на индивидуална одговорност и проактивен пристап во слични ситуации. Исто така, се дискутираа корените и причините за овој феномен, како и кој е одговорен да реагира и како. Две ситуации беа избрани за претставата на форум театар. Учениците/чките исто така се согласија за претставници/чки од кои институции сакаат да поканат на перформансот на претставите.

На обуката, покрај практичниот елемент на форум театар, на сите учесници им беше даден документ на три страници „Форум театар - потекло и опис“ со цел да се добијат повеќе информации и теоретско знаење за оваа специфична форма на театар, и да се запознаат со овој метод на „разработка и решавање на одреден проблем во заедницата“.

2.2. Основна обука за градење мир и мировно образование

На состанокот за евалуација што тимот на мировно образование го имаше со претставниците/чките на МОН во декември, беше препорачано и дискутирана можност за вклучување на стручни служби (педагози, психолози, дефектолози итн.) од различни средни училишта во Програмата за мировно образование. Следејќи ја оваа препорака, од една страна повеќе средни училишта ќе станат дел од мировно образование и истовремено стручните служби бидејќи клучните лица ќе добијат повеќе знаење за справување со насилството во училиштата.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Како што изјави претставник од МОН, ова ќе помогне во зајакнувањето на нивните капацитети за мировно образование во училиштата во целина. Теми опфатени на оваа обука беа тимска работа, комуникација, насилство, конфликти, пол, дискриминација, мировно образование и сл. Работа на секоја тема започна на лично, индивидуално ниво, продолжи кон училиште и специфична улога на стручните служби и завршува пошироко на социјалниот контекст на Македонија.

2.3. Обука на тема „Буллинг“

На барање на наставниците вклучени во програмата, беше спроведена обука на тема булинг. Обуката имаше за цел да ја подигне свеста за поимот и формите на врничко насилство и да разработи чекори за интервенција и спречување на насилно однесување во училиштата.

Дури и дека мнозинството наставници во рамките на мировно образование посетувале обука на оваа тема во 2018 година, сепак постои интерес за учество од наставници кои не биле во можност да присуствуваат на претходните обуки на оваа тема. Покрај наставниците, на обуката учествуваа и еден претставник на Државниот просветен инспекторат кој посочи дека многу го цени она што го прават наставниците во врска со врничкото насилство и уште повеќе ги охрабри наставниците во нивните напори да се борат со врничкото насилство во училиштата. Две ученички - волонтерки во Детска амбасада Меѓаши, исто така, учествуваа на обуката и се осврнаа на врничкото насилство преку нивните искуства како ученички.

2.4. Поради настанатата ситуација штом се овозможија услови за обука со физичко присуство, беа спроведени **четри обуки на тема „Мировно образование, предизвици, можности и очекувања во новата реалност“**, во согласност со безбедносните прописи поврзани со ситуацијата со Ковид-19.

Следејќи ги протоколите за заштита, за двата датуми (август и септември) од вкупно 22 учесници, беа формирани две посебни групи со по 11 учесници. Овие две групи работеа во ист хотел на две одделни места, со различна временска агенда за да се намалат можностите за заеднички собирања за кафе и движење во истиот простор на поголема група луѓе. Поголемиот дел од програмата беше направен надвор во дворот на хотелот.

Програмата за обука во првиот дел беше посветена на лични приказни и повторно поврзување преку сесија за самопомош и помагање на другите во личен и професионален амбиент. Подоцна, беа разгледани прашања поврзани со Ковид-19, како што се насилството и говорот на омраза и следеше алтернативен извештај за правата на децата и учеството на младите. Во последниот дел од дискутираните можности за обука за активности за мировно образование онлајн, беа подготвени индивидуални акциони планови за активности за мировно образование за периодот септември-декември 2020 година.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

2.5. Министерство за образование и наука (МОН) / Работен состанок „Кризата и мировно образование“

После неколку одложувања, од 10.07-12.07.2020 година се одржа работен состанок „Кризата и мировното образование“. Средбата се одржа во согласност со сите препораки за заштита од вирусот Ковид-19. На состанокот учествуваа претставници на МОН, БРО, СЕИ.

На состанокот се дискутираше за предизвиците во образовниот процес во контекст на кризата предизвикана од пандемијата Ковид-19 и улогата на институциите и невладините организации.

Во првиот дел од состанокот, акцентот беше ставен на промените во секојдневниот живот како резултат на новонастанатата ситуација.

Потоа, беа разработени и предизвиците на наставата онлајн, кои дадоа поширока слика за состојбата во воспитно-образовниот процес, имајќи предвид дека и самите учесници се вклучени во процесот на креирање на образовни политики, но и препораки и упатства за функционирање на училиштата.

Во последниот дел беа дискутирани посебните чекори за пофункционална соработка и партнерство помеѓу учесниците.

2.6. Работилница за „Зајакнување на капацитетот на тимовите преку лични вредности во „нови нормални услови“

На 3 јуни, сите вработени (9) од Меѓаши присуствуваа на еднодневна работилница, одржана надвор. Под невообичаени посебни услови, вклучително

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

и сите потребни лични заштитни мерки и почитување на физичката оддалеченост, тимот на Меѓаши се собра за прв пат по пауза од два и пол месеци.

Оваа работилница ја подобри кохезијата на тимот преку обезбедување личен увид на сите вработени во врска со новонастанатата состојба со долгиот карантин и влијанието на вирусот корона врз животот на членовите на тимот Меѓаши.

2.7. „Компаративна анализа Мировно образование 2011-2019“

Претставниците на програмата „Мировно образование“ при Првата детска амбасада во светот МЕЃАШИ, организираа конференција за новинари за да ги претстават резултатите од истражувањето на тема „Насилството во училиштата и меѓуетничките односи“, спроведено во девет средни училишта од Скопје, Велес, Веница, Дебар и Гостивар во ноември-декември 2019г. Истражувањето го спроведе Агенцијата за истражување на јавното мислење и маркетинг „БРИМА“ со поддршка на тимот на Програмата за мировно образование, а со намера да се добијат податоци за мислењето и ставовите на наставниот кадар и учениците за прашања поврзани со насилството и меѓуетничките односи во училиштата.

Цел на анализата беше да се согледаат ефектите од имплементацијата на Програмата за мировно образование, која се спроведува во над 20 воспитно образовни установи во државата од кои повеќето се средни училишта и подразбира мрежа од над 200 наставнички и наставници вклучени во различни обуки за зајакнување на нивните капацитети, кои реализираат голем број активности во училиштата.

Училиштата не се доволно препознаени од учениците како места на кои можат да побараат помош во случај на изложеност на насилство: никогаш не се обраќаат на директорот на училиштето (62%), нешто помалку на друг наставник (50%), на педагог/психолог (42%), класен раководител (34%), соученик (31%). За крај охрабрувачки податок дека над 60 % од испитаните наставници проценуваат дека насилството е намалено во 2019г. во однос на 2011та и 2012та година.

Она што може да се заклучи е дека активностите во рамки на програмата на Мировно образование даваат резултати во насока на зајакнување на капацитетите на наставниците и нивна поддршка при спорведување на превентивни активности за справување со насилство во училиштата, но потребно е системско решение, поддржано од одговорните структури и развивање на ефективни и функционални процедури во училиштата и во заедницата.

Анализата на истражувањето може да ја најдете на следниве линкови:

<http://childrensembassy.org.mk/komparativna-analiza.nspix> - на македонски јазик

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

<http://childrensembassy.org.mk/content/pdf/ANALIZA%20al%20KOMPLETNA.pdf>

– на албански јазик.

2.8. Во периодот за кој се пишува извештајот ПДАС Меѓаши- Програмата за мировно образование спроведе вкупно **38 вебинари**.

Еден месец по појавата на пандемијата со Ковид19 во Северна Македонија, тимот за ПМО од „Меѓаши“ воспостави организирана, структурирана комуникациска врска и врска за поддршка со нивниот круг на наставници. Таа врска се спроведуваше преку организирање вебинари, нешто што никогаш порано не беше направено во „Меѓаши“ и тимот за мировно образование, но се почна со барање на нови начини за воспоставување контакт со наставниците и училиштата, со цел да се даде поддршка и охрабрување меѓусебно.

Она што започна како спонтана реакција во невообичаени услови за живеење, во следните 10 месеци се разви во програма од 40 вебинари. Таа опфати 17 предавачи, од кои 4 не се граѓани на Македонија.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Вебинарите го опфатија периодот од април до декември 2020 година, со 40 вебинари на 29 теми, со просек од 16 учесници (минимум 11, максимум 24). Темите кои беа работени на вебинарите може да се поделат на два дела и тоа Психолошка поддршка и Поддршка во наставата во нови околности.

Темите на вебинарите беа:

1. Моментната ситуација со пандемијата со Ковид19 и значењето на поддршката и продолжувањето на соработката
2. Ментално и емоционално здравје за време на кризата предизвикана од Корона
3. Стресот и справувањето со стресот за време на криза предизвикана од Корона
4. Тимска работа и управување со тимови што работат од далечина
5. Состаноци и ефективна работа од дома
6. Мотивација, самомотивација и влијание на средината
7. Зошто кризата предизвикана од Корона особено влијае врз младите луѓе? Како можеме да им дадеме поддршка како наставници и родители?
8. Комуникациски стратегии и функционални техники за подобрена соработка
9. Лидерски вештини и стилови
10. Координација и соработка во тимски процеси
11. Трансформација на конфликти во тимовите
12. Предизвици на мировното образование во светот денес 1
13. Предизвици на мировното образование во светот денес 2
14. Говор на омраза на јавни места
15. Говор на омраза на јавни места
16. Вебинари за родови (1) – Основно концепти и каде сме ние во сето тоа
17. Вебинари за родови (2) – Каква е ситуацијата во нашето општество во однос на родови улови и родова еднаквост? Историски преглед и моментална состојба
18. Вебинари за родови (3) – Родова еднаквост и образование
19. Говор на омраза во училиштата
20. Говор на омраза во училиштата

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

21. *Што може да направат училиштата за да препознаат и надминат дискриминација, говор на омраза, ширење стереотипи и предрасуди преку медиумска покриеност.*
22. *Што може да направат училиштата за да препознаат и надминат дискриминација, говор на омраза, ширење стереотипи и предрасуди преку медиумска покриеност.*
23. *Справување со насилство – можности и предизвици во новата школска година*
24. *Мултикултурализам и градење мир*
25. *Предизвици при користење ZOOM, прашања, дилеми, проблеми*
26. *Предизвици при користење ZOOM, прашања, дилеми, проблеми*
27. *Предизвици при користење ZOOM, прашања, дилеми, проблеми*
28. *Предизвици при користење ZOOM, прашања, дилеми, проблеми*
29. *Од RAF до градење мир*
30. *Од RAF до градење мир*
31. *Од RAF до градење мир*
32. *Од социјална правда до социјален мир: Како подобро да се заложиме за правата на наставниците, Независен синдикат за образование и наука*
33. *Меѓурелигиозки дијалог и градење мир*
34. *Вовед во справување со минатото*
35. *Алатки за безбедно користење интернет*
36. *Интерактивен час преку Big Blue Button*
37. *Грижа за себе и новата година што следи*
38. *Грижа за себе и новата година што следи*

2.9. Активности по училишта

Првите два месеци од годината училиштата вклучени во програмата Мировно образование беа претежно активни и наставниците во соработка со учениците спроведоа различни активности и работилници во рамките на МО, како на пример, дискусии, филмови, литературни и уметнички содржини од областа на МО, форум театар за социјални промени итн.

На вториот, третиот и четвртиот квартал од годината, поради ограничувања, според можностите, беа спроведени онлајн активности, особено како важен наставниците сакаа да го одбележат 21-ви Септември - Меѓународен ден на мирот со различни работилници и активности, а само во Средното училиште Кочо Рацин - Велес имаше марш на мирот со физичко присуство со цел да се задржи традицијата, но со намален број на ученици/чки и наставници/чки и според препораките за заштита од Ковид 19.

За време на подготовките на Форум театарската претстава учениците од трите училишта кои учествуваа (СУГС Гимназија „Никола Карев“, СУГС „Шаип Јусуф“ и СОУ „Гимназија Кочо Рацин“) подготвија писмо со покана во кое ги запишаа имињата на институциите од кои сакаа да поканат претставници. Тимот на МО го прими тоа писмо и испрати иницијативата до наведените институции. За среќа, сите тие одговорија позитивно и испратија претставници од нивните институции (МВР, БРО, Центар за социјална работа и сл.) да присуствуваат на претставата во кино салата на „Кинотека“ во Скопје. Втората претстава беше во Велес во театарот „Јордан Х.К Цинот“.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Учениците од СОУ Кочо Рацин - Велес на 23 јануари организирано во рамките на МО го гледаа документарниот филм Honeyland во Скопје. Четири автобуси со ученици/чки отпатуваа за Скопје со цел да го гледаат документарецот. После тоа, наставниците вклучени во МО дискутираа со учениците за впечатоците, прашањата што ги имаа на ум во согласност со ситуациите и пораките од филмот. На крајот од дискусијата тие споделија свои размислувања за тоа што ги научил документарецот.

2.10. Во ноември започна кампањата против врсничко насилство во јавниот превоз. Во координација со „Маратон“, маркетинг агенција за рекламирање на автобуси во Скопје, беше одлучено два од автобусите што ги посетуваат двете главни дестинации на кои се случуваат повеќе инциденти, да бидат обележани со постери од анти булинг кампањата „И зборовите повредуваат“ и „Булинг, не во моето училиште“. Исто така, на мониторите на сите 50 автобуси на ЈСП- Скопје беа емитувани четирите видеа против сите форми на врсничко насилство. Поради учењето онлајн, се зголеми сајбер булингот и поради рестрикциите за движење и онлајн наставата, некои деца живеат во домови каде има зголемено семејно насилство. Затоа, на мониторите во автобусите беше пуштено едукативно видео со информации каде може да се пријави насилство, семејното насилство и други проблеми кои ги мачат децата и младите, односно на СОС телефонот на деца и млади при ПДАС МЕЃАШИ 02 2465 316; 070 390 632.

3. ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ДЕЦАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА ОД НАСИЛСТВОТО

Назив на проектот/програмата: Јакнење на капацитетите на децата за превенција од насилството

Цел: Проектот има три специфични цели: јакнење на капацитетите на возрасните (професионалци и родители) врз основа на теоријата за резилентност да ги разберат и почитуваат потребите на децата, нивното мислење и права; јакнење на капацитетите на возрасните да го свртат вниманието кон предностите, ресурсите и потенцијалите наместо кон проблемите; и поддршка на адолесцентите во препознавањето на своите компетенции и ресурси за превенција од насилство и неуспех.

Целна група: ООУ „Стив Наумов“ и ООУ Браќа Рамиз и Хамид“ од Скопје, ученици, наставен и стручен кадар и родители, ЦСР Скопје, СВР, домови за деца без родители и родителска грижа.

Времетраење на проектот/програмата: 2016-2021 година.

Донатор: ОАК Foundation

Партнерска организација: Social Activities and Practices Institute – SAPI, Софија, Бугарија

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Од 01.10.2016 година, Првата детска амбасада во светот Меѓаши започна со реализација на проектот „Зајакнување на детските капацитети за превенција од насилство“ кој што се спроведува од страна на партнерство помеѓу граѓански организации од неколку држави од регионот и тоа: Social Activities and Practices Institute - SAPI од Бугарија како носител на проектот во соработка со партнерите Првата детска амбасада во светот Меѓаши од Република Македонија; Association for Child and Family Empowerment "Ave Copii" од Молдавија; Social Services Agency од Летонија; Federatia Organizatiilor Neguvernamentale pentru Copii од Романија; Network of Organizations for Children of Serbia – MODS од Србија; The Association for a better world од Словенија и Tirana Legal aid society (TLAS) од Албанија.

Проектот се имплементира во периодот од октомври 2016 година до ноември 2021 година, а е финансиран од страна на Оак Фондацијата (Oak Foundation) за целото времетраење на проектот.

Заради посебни околности предизвикани од епидемијата и мерките поврзани со неа на глобално ниво, периодот за имплементирање на активностите беше пролонгиран за два месеци, односно до ноември 2020 година, за да може да се завршат активностите.

Активности спроведени во 2020 година:

Во текот на октомври 2019 година до ноември 2020 година беа спроведени следните активности и постигнати следните резултати:

3.1. Меѓународен тренинг за ресторативен пристап

- Две претставнички на Меѓаши присуствуваа на тридневната обука за ресторативни пристапи во амбиент за млади спроведена од Белинда Хопкинс од Трансформирање на конфликти помеѓу 6 и 10 март 2020 година. И двете ја оценија обуката како многу корисна и применлива не само за овој проект но и на другите проекти и активности на Меѓаши. Штом училиштата бидат отворени, најверојатно од следната учебна година (2021/2022), ќе се обидеме да работиме со целни училишта за воведување на раководниот кадар, како и стручниот кадар (психолог, дефектолог итн.) во овој пристап со цел примена во училиштата.

3.2. Консултативна средба на мрежата на професионалци на тема насилство во училиштата

- Дел од локалната мрежа на професионалци - претставници од Центарот за социјални работи, претставници од Институција за згрижување деца без родители и родителска грижа „11 Октомври“, претставници од Министерството за внатрешни работи - инспектори за малолетничка деликвенција, заедно со претставници на сите училишта од Скопска општина Центар, од Министерството за образование и од Општина Центар учествуваа на консултативна средба за спречување на насилството. Оваа средба беше на иницијатива на Меѓаши како одговор на честите случаи на насилство во оваа општина и нејзините училишта. Целта на обуката беше повеќестрана, прво да се

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

подигне свеста и знаењето за насилството и неговите форми на манифестации, второ да се разработат чекорите на интервенција и спречување на насилството и насилното однесување во училишната средина и трето, вмрежување и споделување на нивното искуство со предизвиците како и поддршка при преземање на соодветни мерки според достапните капацитети. Како дел од обуката беше презентирана и дискутирана најновата студија за ментално здравје на студенти што ја спроведува Светската здравствена организација а во која учествуваше и Македонија. Оваа студија е спроведена во 48 земји, вклучително и во Македонија, на примерок од 5.000 ученици на возраст од 11, 13 и 15 години. Студијата ги испитува податоците за менталното здравје на учениците, различните видови насилство присутно во училиштата и начините на справување со насилството што учениците обично ги користат. Овие податоци предизвикаа голем интерес и дискусијата меѓу учесниците беше насочена кон тековните мерки што обично ги преземаат училиштата и другите институции. Учесниците ги споделија своите искуства за вклучување на институциите и родителите во справувањето со насилството. Претставниците на Министерството за внатрешни работи го споделија искуството од спроведување на едукативни и други активности, за да спречат насилство во училиштата и го споделија своето искуство со ресторативната правда.

Овој настан беше кофинансиран преку средства на Меѓаши од Институционалниот грант на Цивика мобилитас и беше модерирана од Националниот координатор и надворешен експерт-психолог.

3.3. Локална мрежа за професионалци (вклучувајќи ја и професионалната заедница)

- Оваа година Меѓаши го подготви Алтернативниот извештај за состојбата со правата на детето со консултации со невладини организации кои работат во областа на детските права. Затоа, имавме мрежни состаноци во два наврати со професионалци, вклучително и невладини организации, за да разговараме за прашањата што мора да бидат вклучени во извештајот, со посебен фокус на насилството и образованието.
- Покрај подготовката на Алтернативниот извештај, беа спроведени и два вебинари на тема „Пристапи кон превенција и интервенција на насилство во училиштата“, и тема „Ефектите на пандемиите врз менталното здравје на студентите, поддршка на резилентноста во справување со кризата и учеството на учениците како метод за спречување на насилство“ за мрежата на струшните служби во партнерските училишта.

3.4. Локална обука за резилентност и ресторативен пристап

- На 24 септември повторно со изнаоѓање синергија со други проекти на „Меѓаши“ и споделени трошоци спроведовме целодневна обука за резилентност и вовед во ресторативниот приод во училиштата/ресторативна училница за група наставници, стручен персонал (стручни служби) и претставници на полицијата. Докажано е дека овој вид активности каде мешани групи наши корисници / партнери во рамките на различни проекти се корисни

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

во повеќе аспекти: прво, ја зајакнува и проширува мрежата на професионалци, бидејќи тие во секој случај се меѓусебно поврзани во нивната секојдневна работа; второ, дава можност за подобро разбирање на секоја нивна улога во спречувањето на насилството што придонесува за овозможување побезбедна средина за децата и на крај, но подеднакво важна служи како група на поддршка во нивната работа - тие имаат свои контакти, знаат кој може да им помогне во одредена материја итн.

3.5.Работилници за деца за детски права и спречување на насилство

- Овие работилници беа организирани од октомври 2019 година за време на „Неделата на децата“ и траеја до средината на декември. Работилницата предизвика голем интерес кај училиштата и околу 500 ученици, третоодделенци, од седум основни училишта од Скопје и една градинка учествуваа на овие основни работилници во просториите на Меѓаши, или во нивните простории. Фокусот на работилницата беше на правата на децата и разликата помеѓу правата и желбите и различните форми на насилство во училиштата, како тие можат тоа да го препознаат, што прават и што треба да прават кога ќе бидат сведоци или се жртви на насилство, и како може Меѓаши да помогне нив (преку СОС-линија за помош за деца и млади).

3.6.Детски проект за развој на Алтернативен извештај за состојбата со правата на детето во Македонија - од детска перспектива

- Детскиот проект се состоеше во менторирање група деца – ученици од неколку основни и средни училишта да го напишат Алтернативниот извештај за децата за правата на детето, кој беше доставен до Комитетот за детски права на ООН на 1 ноември. Овој проект за деца е всушност поширок проект кој е финансиран и преку други проекти. Овој проект започна во рамките на друга програма во мај / јуни со истражувањето за состојбата со правата на детето во земјата, спроведено на примерок од 1077 деца на возраст од 12 - 17 години, на национално ниво. Тоа беше спроведено преку онлајн платформа Survey Monkey помеѓу 17 јуни и 14 јули 2020 година. Анкетата беше финансирана од друга програма и донатор. Групата ученици учествуваше во изготвувањето на нацртот на истражувањето, предлагајќи ги темите и прашањата што треба да бидат дел на истражувањето, а потоа и го пилотираше, одговарајќи на прашалникот. Наодите од ова истражување беа користени како основа за Алтернативен детски извештај за правата на детето. Тоа беше првата фаза од процесот. Потоа група од 13 ученици низ дискусии одлучија што ќе вклучува овој извештај, се договорија која за која тема ќе пишува и го започнаа процесот. (крајот на јули - крајот на септември). Дел од активностите беа финансиски поддржани од оваа програма. Извештајот вклучува препораки предложени од самите деца за секоја од темите. Извештајот е достапен на македонски, на албански и на англиски јазик (англиската верзија беше доставена до Комитетот за детски права на 1 ноември). Пет претставнички од децата што го пишуваа Извештајот ќе го презентираат истиот пред Комитетот на ООН за правата на детето во 2021 година.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

3.7. Во текот на ноември и декември беше спроведена промотивна кампања на Извештајот за деца со фокус на клучните препораки што децата би сакале да ги комуницираат со релевантните чинители и пошироката јавност. Како дел од планот за комуникација, седум видео спотови беа изготвени до крајот на ноември со финансиска поддршка од ОАК Фондацијата, додека другите трошоци поврзани со кампањата беа финансиски поддржани од друг проект/донатор. Промоцијата на видеата беше во текот на декември 2020 година и ќе продолжи во 2021 преку бесплатно емитување на националниот јавен сервис МРТ. Кампањата беше започната со прес-конференција за извештајот на децата на 20 ноември, за симболично да се прослави Светскиот ден на децата.

Главната цел на овој предводен проект за деца беше зајакнување на нивната самодоверба и вештини за застапување за нивните права, што ќе придонесе за подобро разбирање на нивните компетенции и ресурси за спречување на насилство. Под-целите кон кои бевме насочени беа: подигање на свеста кај децата за нивните права; поттикнување на учеството на децата во процеси што ги засегаат директно, што ќе помогне да се воспостават доверливи односи помеѓу возрасни и деца / адолесценти; мотивирање на децата да бидат поактивни во училишниот живот и сите сфери на животот и активно вклучување на различни деца (возраст, етничка припадност, место на живеење и слично) во проектните активности со цел да се изградат вештини и да се развијат нивните јаки страни.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

4. ПРОЕКТ „ ДА ГИ ЗЕМЕМЕ ПРАВАТА ВО НАШИТЕ РАЦЕ!“

Назив на проектот/програмата: Да ги земеме правата во нашите раце

Цел: Проектот има две специфични цели: создавање училишни средини во кои нема насилство а вработените и родителите се информирани и користат афирмативни методи за да создадат безбедна семејна и училишна средина за децата; и промовирање, заштита и исполнување на правата на децата во земјата со фокус на соодветно известување за кршење на детските права.

Целна група: ООУ „Стив Наумов“ и од 2020 година ООУ „25 Мај“ од Скопје, ООУ „Саид Најдени“ и од 2020 година и ООУ „Пенестиа“ од Дебар и ООУ „Славчо Стојменски“ и од 2020 година ООУ „Гоце Делчев“ од Винаца, ученици, наставен и стручен кадар и родители.

Времетраење на проектот/програмата: 2017-2021 година.

Донатор: СИДА – Владата на Шведска

Партнерска организација: Save the Children Intenational во Косово

Детската амбасада Меѓаши од август 2017 година до декември 2021 година го спроведува проектот „Да ги земеме правата во нашите раце!“, финансиски поддржан од SIDA, Save the children преку канцеларијата во Косово.

За 2020 година, главен ризик беше неочекуваната пандемија КОВИД-19, како и за сите. Мерките преземени од Владата на почетокот на март доведоа до ситуација кога требаше да ги преиспитаме целите проекти, програми и процес, но, успеавме да се мобилизираме на самиот почеток на променетата состојба. Успеавме и да научиме многу работи за време на епидемијата, меѓу другото:

- овој кризен период ни докажа колку се важни групите за поддршка - и за нашите корисници, главно наставни и стручни кадри, и за нас. На организациско ниво, организираме голем број онлајн работилници за широк спектар на теми поврзани со промените предизвикани од КОВИД-19, вклучувајќи проблеми со менталното здравје, тимска работа во различни услови од типичните и многу други.
- креираме платформа/Фејсбук група [#заеднодома](#), за родители и деца кои споделуваа идеи за тоа како го поминуваа смислено и креативно времето дома, што исто така ни докажа дека поддршката е од голема важност во услови на криза и сознанието дека индиректно сме придонеле за менталното здравје и на родителите и на децата ни претставува особено задоволство.
- технологијата беше искористена во целост во полза на нас и на нашите корисници и се покажа како многу корисна алатка во време на криза.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

- нашата секојдневна комуникација, утринските состаноци и одделните состаноци, флексибилноста да одиме во канцеларија само кога е потребно, беа сите фактори кои ни помогнаа во овој период.

Проектот „Да ги земеме правата во наши раце!“ одлично се вклопува во другите активности на Меѓаши, а меѓусебната соработка и интеграција на активностите доведува до многу поефикасни резултати на сите нивоа и ги множи.

Активности кои беа спроведени во 2020 година :

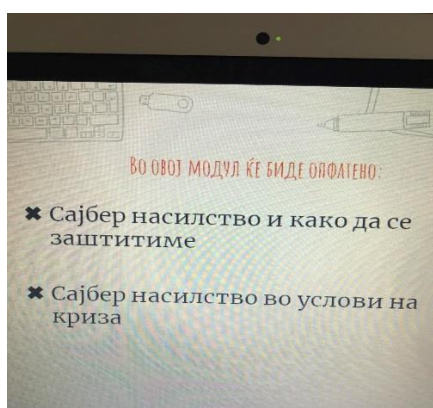
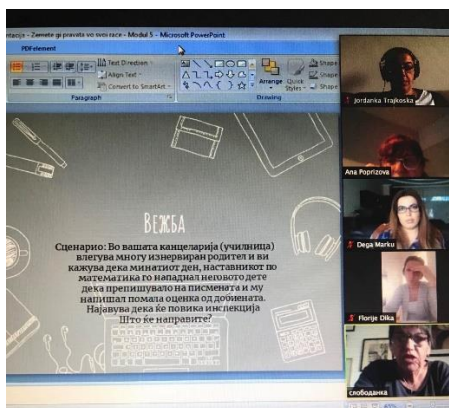
4.1.Проширување на мрежата на училишта вклучени во проектот

- На веќе вклучените три училишта во проектот, во 2020 година им се приклучија уште три нови училишта, така што сега во Проектот се вклучени вкупно 6 училишта од три општини (скопската Гази Баба, Дебар и Винаца). Првично беше планирано да добиеме и официјална поддршка од Министерството за образование и наука и Бирото за развој на образованието, но, на самиот почеток на разговорите започна епидемијата и училиштата беа затворени сепак, прилагодувајќи се на состојбата, ги консултиравме нашите партнерски училишта, кое е најдоброто училиште што ги исполнува критериумите на етнички мешани паралелки и им пристапивме на овие нови три училишта. ООУ „Саид Најдени“ и ООУ „Пенестија“ од Дебар, ООУ „Стив Наумов“ и ООУ „25 Мај“ од Скопје и ООУ „Славчо Стојменски“ и ООУ „Гоце Делчев“ од Винаца се нашите партнерски училишта. На почетокот организиравме онлајн состанок и размена на тековните и ново инволвираните училишта во текот на мај и јуни, во рамките на онлајн обуката за превенција од насилство. Низ двомесечната онлајн обука учесниците имаа многу можности да разговараат и разменуваат реални проблеми во врска со врсничкото и другите видови насилство во нивната работа на училиште. Групата што ја посетуваше обуката се состоеше од вкупно 15 учесници - наставнички кадар и стручен персонал (психолог, педагог, дефектолог, социјален работник). Оваа група ќе служи како координативно тело за сите идни активности во рамките на секое училиште, како и група за поддршка за прашања поврзани со насилство или кое било друго релевантно прашање. Воспоставената група за поддршка од стручен персонал и наставници продолжија преку група на Вибер споделуваа материјали, прашања и други ресурси. Оваа група беше поканета и на други онлајн обуки/работилници (прилагодени според тековните потреби, вклучително и вештини за онлајн настава, само-грижа и ментално здравје итн) на Меѓаши во текот на летниот период и во текот на новата учебна година. Ова вклучување во другите активности на Меѓаши, за возврат, им даде моќ чувството на припадност кон поголема група наставници и професионалци во рамките на Меѓаши. Ова е многу важно со оглед на новите работни околности за нив, како и на кои им се изложува наставата преку Интернет.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

4.2. Онлајн обука за спречување на малтретирање за стручна служба и наставнички персонал

- првично беше планирано да се одржи тридневна работилница за превенција на насилството. Поради мерките COVID-19 училиштата беа затворени, јавните собири не беа дозволени и ја прилагодивме обуката како онлајн обука. Онлајн обуката се спроведуваше во текот на мај до почетокот на јуни, еднаш или двапати неделно.

Вкупно беа испорачани шест модули кои ги опфаќаат следниве теми / прашања: Модул 1: дефиниција за насилство; видови насилство; врсничкото насилство како вид насилство; Модул 2: кругот на насилство; идентификување на учениците во ризик; различни улоги на учениците во кругот на насилството; Модул 3: дефиниција за сајбер насилство; како да се заштитиме од насилство прекуинтернет (сајбер насилство); сајбер насилството за време на епидемијата; Модул 4: 10 активности за спречување на насилство во училиште; сеопфатен пристап кон справување со насилството; мрежи за поддршка; интегрирање на превенцијата од насилство во рамките на наставната програма; протоколи; политики за спречување и интервенција на насилството; Модул 5: различни пристапи за справување со насилството - интервенција во училиштата; ресторативен пристап; етички принципи на работа; Модул 6: КОВИД-19 кризни ефекти кај учениците; училишна клима како предуслов за спречување на насилство; резилентност; работа со траума; ученичкото учество (вклучување) како модел на превенција. Сесиите беа многу интерактивни и учесниците имаа многу можности да ги споделат своите реални ситуации и искуства. Обучувачот обезбеди неколку студии на случај за различни прашања и неколку практични вежби - случаи за дискусија со учесниците. Учесниците отворија многу прашања, а обучувачот соодветно ја прилагодуваше содржината на обуката со цел најдобро да ги задоволи потребите на учесниците. За време на првиот модул, учесниците имаа можност да се претстават себе си и работата на нивните училишта. Онлајн обуката беше имплементирана преку платформата Зум и секој модул траеше максимум 3 часа без пауза. Сепак, стапката на посетеност беше 100% за време на сите модули, како и стапката на нгажираност/активно

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

учество. Просечната оценка на обуката и обучувачката беше многу висока (4,92 од 5)

4.3.Еднодневна обука за резилентност и вовед во ресторативниот пристап во училиштето (обука со физичко присуство)

- Оваа обука се одржа во Скопје на 24 септември, со сите потребни мерки за избегнување на ризик од Ковид-19, за група наставници, стручните служби и претставници на полицијата - двајца полициски инспектори за малолетничка деликвенција. Инспекторите беа поканети како наши соработници во други проекти и затоа што тие спроведуваат превентивна програма во средните училишта во Скопје и сметавме дека би било од корист претставниците на училиштата да ги запознаат како нивни потенцијални партнери во спречувањето на насилството.

4.4.Две онлајн работилници: Самогрижа и Планирање на активности за превенција од насилство во секое од училиштата

- во декември, (2 декември и 9 декември) беа спроведени две онлајн обуки како продолжение на обуката за превенција од насилство во мај-јуни. Онлајн работилницата за Самогрижа ги вклучи следниве теми: дефинирање на грижа за себе, препознавање на сопствените потреби, временска рамка за најважните настани во текот на 2020 година, начини и методи на самогрижа. Учесниците беа многу ангажирани, споделувајќи го своето искуство. Тие ја оценија работилницата како многу корисена, во смисла на учење како да бидат повеќе во контакт со себеси и сопствените потреби и да бидат инспирирани да применат нови начини на грижа за себе. Втората работилница беше наменета за планирање на училишните активности што тие би ги спроведувале во следното полугодие, во 2021 година, со претходно навраќање/преглед на обуката што ја поминавме во 2020 година за насилството. Сите 6 училишта учествуваа на двете онлајн работилници.

4.5.Промоција на важноста на превенцијата од насилство и позитивната дисциплина - Превод на Водич за позитивно родителство и позитивна дисциплина на турски јазик

- Бидејќи еден од принципите на работа на Меѓаши е почитување на различноста и правото на мајчин јазик, сите важни публикации (извештаи за активности на разни програми, како што се истражување, вежби за следење, извештај за СОС-линија, брошури, прирачници итн.) ги имаме преведено на сите јазици што се зборуваат во Македонија. Брошурата „Позитивно родителство“ беше преведена на турски јазик и беа испечатени примероци од брошурата на турски јазик. Примероци од оваа брошура се дадени на Здружението на просветни работници на турски наставен јазик да ги дистрибуира меѓу наставниците.

4.6.Работилница за учество на деца

- Според планот, беше формиран Детски совет составен од група од 21 ученици во 7. и 8. одделение, од три партнерски училишта од Винаца, Дебар и Скопје

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

(по 7 ученици од секое училиште). Овие ученици во изминатите години во рамки на проектот беа обучени за детско учество и се добро подготвени да бидат членови на овој совет. Оваа група ученици беше претставена на Годишното Собрание што се одржа на 26 февруари 2020 година и му предложија на Собранието на Меѓаши на што треба да обрне поголемо внимание во идните активности и проекти. Најголемите проблеми што ги идентификуваа беа по следниов редослед: насилство врз деца со попреченост, предрасуди кон деца од семејства со пониски примања, злоупотреба на деца, физичко насилство и друг вид насилство од наставници, загадување на воздухот, недостаток на културни и спортски објекти (кино, спорт терени итн.) во помалите општини, небезбедни населби - кучиња и слабо улично осветлување. Членовите на Собранието ја поздравиле и оцениле оваа иницијатива многу позитивно и му ветиле на Детскиот совет дека ќе го поттикнат Меѓаши да ги земе предвид нивните идеи во нивните идни активности и внимателно ќе ја следи работата на Меѓаши. Видеа и фотографии од овие активности може да се видат на следниот линк:

<https://www.facebook.com/groups/437346483792329/>

- Учесството на децата беше исто така обезбедено во процесот на истражување на состојбата со правата на детето во Македонија како и преку нивно вклучување во процесот на подготовка Детскиот алтернативен извештај за состојбата со детските права во Македонија што сами го напишаа.
- на 7 септември, група деца-автори на Алтернативниот детски извештај, ги презентираа клучните наоди од истражувањето за состојбата со правата на детето на прес-конференција. Прес-конференцијата се одржа во едно од нашите партнерски училишта во проектот, ООУ „Стив Наумов“ од Скопје, а децата ги презентираа резултатите преку платформата „Зум“. 15 национални и локални медиуми (ТВ, веб-портали, печат) го следеа настанот и тој беше покриен во сите национални ТВ-радиодифузери. [Истражување на Меѓаши за правата на децата во Македонија \(facebook.com\)](#); [FËMIJËT TË PAKËNAQUR NGA HIGJENA NË SHKOLLA \(facebook.com\)](#); [Дали корона кризата ги загрози правата на децата – прв извештај на Меѓаши \(facebook.com\)](#); [Слаба хигиена во училиштатата, вклучително и хигиената во тоалетите, \(facebook.com\)](#);
- Презентирање на Алтернативниот извештај за состојбата со правата на детето во Македонија пред Собранието на Меѓаши. Групата од 12 деца, автори на Алтернативниот детски извештај за состојбата со правата на децата во Македонија, на 17.11.2020., му го презентираа на Собранието на Меѓаши својот извештај и клучните препораки за седумте теми разработени во нивниот извештај: знаење за правата на детето; насилство врз деца; дискриминација; слободно време, деца на улица; образование и животна средина. По презентацијата, членовите на Собранието им поставиле разни прашања, симулирајќи ја новинарски прашања и успешно дадоа одговори на секое од прашањата. Членовите на Собранието ги пофалија за одличната работа што ја завршија и ги охрабрија да продолжат да им укажуваат на возрасните на што треба да обрнат внимание.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

- Алтернативниот детски извештај беше поднесен до Комитетот за правата на детето при ООН на 30 октомври 2020 година, а скоро еден месец подоцна, на 20 ноември, по повод Светскиот ден на детето, симболично да се одбележи и нагласи важноста на правата на детето, се одржа прес-конференција за промоција на Алтернативниот детски извештај. Оваа прес-конференција беше целосно водена од самите деца - автори, тие го отворија, модерираа и го презентираа извештајот.
4.7.Работилници за волонтирање како алатка за регрутирање нови волонтери
- Воспоставување група на волонтери - во текот на септември 2020 година беше формирана групата од шест волонтерки од средношколки, студентки и професорки.
- Неделни состаноци – според договорот со групата, од септември до крајот на годината беа одржувани редовни координативни состаноци еднаш неделно. Во отсуство на физичко присуство, беше од голема важност да бидат во тек со работата на СОС телефонот и случаите, како и да се одржи моралот. Во текот на септември и октомври, многу од состаноците беа посветени на обуката за креативно пишување блогови, дискутирање на темите за кои би пишувале, како и совети за пишување со преглед на напишаните текстови. Останатите состаноци беа дискусија за специфични случаи / повици и дискусија за тоа што тие би направиле како дополние на преземените активности од тимот на СОС. Во текот на октомври, надворешниот психолог, како координатор на волонтерите, спроведе работилница за предрасуди и стереотипи.
- Обука за креативно пишување блог - како што е наведено погоре, за време на неделните состаноци, четири од нив беа посветени на крилото на блогот. Обучувачката, искусна новинарка и професионалец за односи со јавноста, преку овие средби како и индивидуални консултации ги обучи како да пишуваат на теми во различни жанрови, давајќи им тема и жанр како да ја напишат дадената тема. Целта на обуката беше да се развијат вештини за мотивациско и сугестивно пишување текстови, есеи, објави на социјалните медиуми итн. За време на периодот на обука, обучувачот прегледа 8 текста на 6 волонтери.
- Работилница за предрасуди и стереотипи - оваа работилница беше иницирана од надворешниот психолог во СОС-службата, ангажирана за 2020 година во улога на волонтер координатор. Темата беше намерно избрана затоа што во работењето на СОС-линијата, треба да бидеме свесни за нашите предрасуди и стереотипи за да не дозволиме да се мешаат во нашата работа.
- Две онлајн обуки на теми асертивност и справување со промените – стоицизам - во текот на декември беа спроведени две онлајн обуки за волонтерките
- Објавување блогови - од осумте готови текстови, два веќе беа објавени во текот на ноември на веб-страницата на Меѓаши и на социјалните мрежи под блогот под името „А што ќе кажеш на ова?“ со цел да се ангажира целната публика (млади) да започне дискусија. Текстовите ќе продолжат да се објавуваат од следната 2021 година и очекуваме да потрае некое време пред да се види вистинското влијание.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

- Повици за време на викендите - од декември, некои од волонтерките кои се чувствуваа подготвени и добро ја разбраа работата, започнаа да преземаат повици за време на викендите.

4.8.Објавување на Годишниот извештај за работата на СОС телефонската линија за деца и млади како алатка за заштита на децата

Во рамки на оваа активност беа реализирани неколку подактивности:

- На прес конференција на 19.2.2020 година во Јавна соба, Скопје беше објавен [Годишниот извештај за работата на СОС-телефонот за деца и млади за 2019 година](#). Првите пет најчесто повредени детски права пријавени на СОС телефонот во текот на 2019 година се: детска сиромаштија, образование, деца на разведени родители, семејно насилство и насилство во училиштата. Прес-конференцијата беше проследена од повеќето медиуми - сите национални телевизии (5), локални телевизии, национални радио станици, како и новинарски портали, вкупно 15 претставници на медиумите ја следеа конференцијата. <https://www.youtube.com/watch?v=36QvwHfFvIk>
<https://www.youtube.com/watch?v=nHHRFdRiYGE;>
<https://www.youtube.com/watch?v=A22Sjlr3lCs>
<https://www.youtube.com/watch?v=TiQ9KZhwYwE>
<https://www.youtube.com/watch?v=QX5kcE0al80>
<https://www.youtube.com/watch?v=-usBzoSS4EU;>
<https://www.youtube.com/watch?v=gvbhxp2wTg>
 - Две видео спотови за СОС-телефонот беа продуцирани и емитувани преку неколку национални и локални ТВ и радио-радио дифузери и за прв пат по долг период беа регистрирани повици од деца на телефонската линија. Првото видео беше поврзано со мерката останување дома во карантинот заради епидемијата и ги таргетираше децата од основните училишта, додека второто беше пред се за СОС-телефонот за деца и млади, промовирајќи ја како услуга за психосоцијална поддршка за деца и млади, особено со оглед на епидемијата и ефектите што ги има врз менталното здравје. Двете видеа се достапни на македонски и на албански јазик. [Бушавко се јавува на СОС телефонот 02/2465316 или 070/390632 \(facebook.com\)](#)
 - Погоре споменатата активност поттикната од пандемијата, групи на поддршка на Facebook и Instagram #заеднодома за време на карантинот, да служат како платформа за ангажирање на родители и деца, како и млади во услови кога редовните активности на училиште и дружењата беа ограничени. Групата на Фејсбук предизвика голем интерес и во рок од три месеци достигна членство над 2600 членови. Голем број креативни и иновативни идеи како квалитетно да се помине заедничкото време на родителите со децата беа објавувани и споделувани во групата. Групата сè уште расте.
- 4.9.**Јакнење на капацитетот на организацијата во три различни области на капацитет.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Во рамки на проектот предвидени се и активности што придонесуваат кон јакнење на организациските капацитети. Во оваа година беа реализирани неколку активности во следните три области на организациски капацитет:

- Управување и структура – преку формирање на Совет за деца во рамките на управувачката структура (Генералното Собрание на Меѓаши) се придонесе кон оспособување на децата за активно учество во процесите на донесување одлуки во организацијата
- Врз основа на анализа на потребите за обука на персоналот, беше спроведено истражување за ставовите на родителите кон начинот на организирање на новата учебна година (онлајн настава или редовно со физичко присуство или комбинирано) на национално ниво. Истражувањето беше спроведено онлајн во периодот од 27 јули до 7 август; беше одржана прес-конференција за наодите од истражувањето, како и работилница за дискусија со претставници на Министерството за образование, Бирото за развој на образованието и наставниците.
- Имплементација и квалитет – во насока на зголемување на капацитетот на персоналот во специфични тематски области поврзани со правата на детето, промоцијата на Алтернативниот извештај за децата за детските права беше направена преку кампања за промовирање на клучните пораки на извештајот. Кампањата не е само моќна алатка за застапување за да се изврши притисок врз новоформираните Парламент и неговите тела кои одлучуваат за законодавството и прашањата поврзани со правата на детето. Уште поважно, оваа активност ги зајакна нашите капацитети за застапување и нè стави во подобра позиција за планираните активности за следната година во овој поглед. Трошоците поврзани со кампањата се во рамките на планираните средства за оваа активност. Кампањата започна со прес конференција на 20 ноември 2020 годин, одбележувајќи го симболично Светскиот ден на децата: [The Children's Alternative Report on the... - Детска амбасада Меѓаши / Children's Embassy Megjashi | Facebook](#). Во рамки на кампањата беа изготвени седум видеа за седум различни теми опфатени во Детскиот извештај што беа промовирани на различни портали во текот на декември 2020 година: [ВИДЕО: Што велат децата за насилството врз децата: кои видови насилство постојат, колку од нив биле некогаш жртви? \(crnobelo.com\)](#); [Насилство врз децата \(facebook.com\)](#); [\(ВИДЕО\) Што велат децата за дискриминацијата врз нив? Какви видови дискриминација постојат и кои се најчестите причини? » ekran](#); [ВИДЕО: Што велат децата за децата на улица? Кои се најголемите проблеми со кои се соочуваат овие деца и како да се заштитат? \(facebook.com\)](#); [ВИДЕО: Што велат децата за образованието? Каков е квалитетот на образованието и што би сакале да се промени? \(facebook.com\)](#); [ВИДЕО: Што велат децата за животната средина? Кои проблеми најмногу ги засегаат и што може да се стори за подобрување на состојбата? \(facebook.com\)](#); [\(ВИДЕО\) Што велат децата за дискриминацијата врз](#)

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

[нив? Какви видови дискриминација постојат и кои се најчестите причини? \(facebook.com\)](#)

На крајот, во рамки на соработката со партнерската организација Save the Children Kosovo, важно е да се истакне активноста за поддршка на менталното здравје на нас како партнерска организација и нашите конституенти и корисници преку ангажирање надворешен експерт кој спроведе онлајн истражување и работилници за грижата за ментално здравје за време на пандемијата и кризни состојби. Истражувањето послужи на едно од нашите партнерски училишта да ги испланира своите активности насочени кон грижа за менталното здравје во рамките на нивното училиште и учениците. Ова е особено важно во контекст на спречување на насилство, бидејќи грижата за менталното здравје (среќата) и дискутирањето на прашањата поврзани со менталното здравје е клучна.

5. ЦИВИКА МОБИЛИТАС – ИНСТИТУЦИОНАЛЕН ГРАНТ, ДОНАЦИИ, ЕКОНОМСКИ АКТИВНОСТИ, ИСО ...

Во Јули 2020 година започна спроведувањето на втората година од грантот ЦИВИКА мобилитас. Средствата од грантот за втората година се главно наменети за реализација на неколку позначајни активности за ПДАС Меѓаши како спроведување на Стратешко планирање 2021 – 2025, Донации на заштитна опрема за здравствени работници, Зголемување на обемот и опфатот на едукативните и психооцијални сервиси за деца, Генерирање средства од економски и други активности и ИСО ресертификација.

5.1. Стратешко планирање 2021 – 2025

Работилницата за изработка на Стратегискиот план 2021-2025 на Првата детска амбасада во светот Меѓаши се одржа од 27 до 29 октомври 2020 година со цел да се утврдат главните насоки за организацијата во следниот среднорочен период од пет години.

Во пресрет на работилницата, Меѓаши изработи краток преглед на постигнувањата согласно претходниот организациски стратешки план за периодот 2016-2020, ревидиран во 2018 година. Беа идентификувани и споделени со фацилитаторот клучните организациски и програмски прашања кои раководството и вработените во Меѓаши сметаат дека треба да бидат во фокусот на дискусиите во текот на работилницата.

За водење на процесот беше ангажиран надворешен фацилитатор – Владимир Лазовски, кој беше вклучен во подготовката и формулирањето на претходниот стратешки план на организацијата.

Долгорочни цели

Со целокупното свое делување, МЕЃАШИ придонесува кон остварување на следните **долгорочни цели:**

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

- почитување, заштита и унапредување на правата на детето со посебен акцент на детско младинското учество,
- унапредување на културата на мир и ненасилство,
- зајакнување на граѓанската и општествената мобилизација за добробит на децата,
- градење функционални институции кои постапуваат во најдобар интерес на детето и
- МЕЃАШИ е проактивна и одржлива, заснована на јасни вредности и способна да нуди решенија и да иницира промени.

<http://childresembassy.org.mk/strateshki-plan-2021-2025.nspx>

5.2. Донација на заштитна опрема за здравствени работници

Првата детска амбасада во светот Меѓаши во повеќе наврати во текот на 2020 година донираше заштитна опрема за здравствените работници. Целта на оваа активност беше превенција од ширење на Корона вирусот на деца кои веќе се згрижени во детските оддели од болниците каде во исто време се лекуваат и други пациенти заболени од Корона вирусот. На почетокот на 2020 година кога започна ширењето на вирусот добивме барање од здравствени работници од Детската клиника и од детскиот оддел на Клиниката за психијатрија по што направивме набавка и испорака на заштитна опрема која се состоеше од 50 заштитни маски со стандард N95, 25 оверал одела и 36 мантили во износ од 58.640 денари, средства од економски активности и каси за донација.

Поради големиот дефицит со заштитна опрема и дополнителните барања кои ПДАС Меѓаши ги доби со почетокот на пандемијата побарана беше пренамена на средства од повеќето тековни проекти. Во месец мај преку Цивика мобилитас најпрво беа наменети 132.643 денари за заштитна опрема што вклучуваше 184 заштитни маски N95 и 85 оверал одела што беа донирани во Институтот за трансфузиона медицина, Институтот за белодробни заболувања, Општата болница во Струмица, Клиниката за психијатрија и Универзитетската клиника за детски болести.

Втората донација преку Цивика мобилитас се реализираше во октомври во износ од 38.254 денари кога беа донирани 30 оверал одела и 281 заштитна маска N95 во Универзитетската клиника за детски болести.

5.3.Новогодишни честитки

Продажбата на новогодишни честитки за 2020 година ги следеше практиките од претходните години при што немаше значајни промени во начинот на спроведување на активноста и минамални промени во понудата. Компаниите, институциите, организациите како и граѓаните можеа да одберат од 5те нови новогодишни мотиви или дополнителните 6 лански мотиви по намалена цена во споредба од претходната година. За разлика од претходната година во 2020 година бележиме намалување на нарачките како и намален број на приходи од оваа активност за околу 20% во споредба со претходната година.

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

5.4. Каси за донации

Активностите во делот на донации од граѓани односно дистрибуција и промена на каси во 2020 година се сведе на минимум и истиот забележа намалување во двете ставки од околу 65%. Во текот на оваа година немаше поставување на касички на нови локации.

5.5. ИСО стандард ресертификација

Кон крајот на 2020 година Првата детска амбасада во светот Меѓаши беше ресертифицирана за ИСО стандардот. Раководењето со ИСО стандардот го преземаа ФЗС секторот и ИРО секторот. Од страна на YUQS се спроведе годишната надворешна ревизија за системот на менаџмент на квалитет. Надворешната ревизија покажа дека сите процедури се спроведуваат во согласност со пропишаните процедури, насоки и правила за менаџмент на системот за квалитет. За време на надворешната ревизија беше проверено и потврдено дека имплементираните интерни ревизии биле спроведени, дека организацијата редовно спроведувала корективни и превентивни мерки, дека се спроведени препораките дадени од претходната ревизија...

6. ПОДДРШКА НА МАРГИНАЛИЗИРАНИ ГРУПИ ДЕЦА

Поради вонредната состојба предизвикана од КОВИД -19, не беше можно активностите од март 2020 да се спроведуваат како што беше планирано претходно. Ова е причината зошто Детската амбасада МЕЃАШИ во координација со претставниците на Аригатоу ги прилагоди активностите според потребата на ситуацијата.

Обезбедувањето храна и хигиенски средства за маргинализираните групи деца кои ги користат услугите на Детската амбасада МЕЃАШИ и нивните семејства кои се во социјален ризик, поради Ковид 19 станаа посложени. Поради рестрикциите за движење и полицискиот час, дури и оние што работеа и заработуваа минимални приходи собирајќи шишиња на пр., останаа без работа. Затоа, средствата што беа планирани за работилниците со деца и родители беа пренаменети за помош во храна, хигиенски средства и училишни материјали, кои беа распределени на 30 семејства. Обезбедувањето училишен материјал претставуваше радост за децата бидејќи тоа им помогна да поминат попродуктивно време во периодите кога имаше забрани за движење.

Со цел да ги инспирираме родителите да поминат квалитетно време со децата за време на пандемијата, ја создадовме едукативната платформа на Фејсбук и Инстаграм „Заедно дома“ <https://www.facebook.com/groups/332016164425472> каде родителите и младите можат да ги споделат идеите за квалитетно поминато време заедно дома. Тие споделуваа игри што за децата се интересни и воедно, едукативни. Групата се уште е активна иако не како на самиот почеток, првите неколку месеци, таа сега веќе брои повеќе од 2700 родители и деца кои ги споделуваат своите едукативни и интересни

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

идеи, како што се најразлични креации, градби, цртање, рециклирање, повторна употреба итн.

7. Проект за поддршка на општините за воспоставување социјални услуги

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) во партнерство со Првата детска амбасада на светот „Меѓаши“ се пријавија и беа селектирани од Министерството за труд и социјална политика (МТСП) на објавеното барање за изразување интерес за поддршка на општините/потенцијални даватели на социјални услуги при подготовка на предлог проекти за аплицирање за добивање на грантови за развој на социјални услуги (реф.бр. МК/SSIP # 1.2.14).

Проектот „Поддршка на општините за воспоставување социјални услуги“ ќе се спроведува како дел од Проектот на МТСП за подобрување на социјалните услуги (УСУ Проект) за кој, на државата и е одобрен кредит од Меѓународната банка за обнова и развој.

Општа цел на проектот е да придонесе кон ублажување на сиромаштијата преку поддршка на локално ниво во областа на социјалните услуги.

Цел на проектот е зајакнување на системот за обезбедување јавни услуги од областа на социјалната заштита.

Целна група на проектот се општините во Македонија.

Директни корисници се граѓаните од 65 општини опфатени со проектот.

Очекуван **резултат** на проектот се зајакнати капацитети на општините и потенцијалните даватели на услуги кои ќе изразат интерес за добивање на грант за развој на социјални услуги за постојните приматели на социјална помош и други ранливи групи во нивните општини.

Проектот ќе се спроведе преку следните **активности**:

1) **Идентификација, комуникација и подготовка на обрасци за пријави за грантови за воспоставување на социјални услуги**

МЦМС и ПДАС „Меѓаши“, во соработка со МТСП ќе воспостават комуникација со општините кои изразиле интерес за развивање на социјални услуги. Ќе бидат подготвени обрасци кои општините ќе ги користат за подготовка на пријави за грант за воспоставување на социјални услуги. При подготовката на обрасците ќе се имаат предвид критериумите за оценка на пријавите кои се дел од Оперативниот прирачник за администрирање на грантови за развој на социјалните услуги. На состаноците со општините, членовите на тимот ќе ги упатат претставниците на општините и нивните партнерски организации во пополнувањето на обрасците за наративниот и за финансискиот дел од пријавата. Покрај тоа, ќе се разговара за идеите, односно за потенцијалните социјални услуги, за дилемите поврзани со нив, како и за

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

техничките аспекти како што е сертифицирањето на организациите и лиценцирањето на давателите на услуги.

2) **Обезбедување поддршка при подготовката пријавите за грантови за воспоставување на социјални услуги**

МЦМС и ПДАС МЕЃАШИ ќе им обезбедат стручни совети на потенцијалните даватели на социјални услуги во врска со подготовка на документи за пријава за добивање грант за развој на социјални услуги и подготовка на предлог-проекти за услугата што треба да се развие. Подготвените проекти ќе бидат во согласност со Правилникот за норми и стандарди за давање социјални услуги.

При испораката на услугите ќе се води сметка, секаде каде што е можно да се врши групирање на сродните иницијативи од различни општини и поттикнување на меѓуопштинска соработка во таа насока.

МЦМС и Меѓаши, при давањето совети ќе ја имаат предвид компонентата на одржливост на овој потфат. Ова значи дека ќе бидат вложени напори да се зајакне капацитетот на општините со што, во иднина, тие самите ќе можат да ги подготвуваат проектите и да обезбедуваат финансии за нив. При тоа, двете организации ќе се водат од методологијата на МЦМС за обуки која е базирана врз партиципативно учење и се фокусира на размената на искуства и практичната примена.

Периодот на спроведување на проектот е од **1 јануари 2020 г. до 30 јуни 2023 г.**

ДОДАТОК НА ИЗВЕШТАЈОТ

Позначајни линкови:

Видеа: https://youtu.be/A_Ab7yw_rYw; <https://youtu.be/iBJ9hT77E9s>;
<https://youtu.be/FCUUbF9kCbs>; <https://youtu.be/adcgIBxarrc>; <https://youtu.be/WIZWREqBCh0>;
<https://youtu.be/6r6AMQulmZk>

[Statement of Ana Bitoljanu about the consequences of the girls from the group “Public Room”:](https://youtu.be/Wigll0JiWy0)
<https://youtu.be/Wigll0JiWy0>

[Jordanka Cerepnalkova Trajkoska on online statement on the news about the same topic:](https://youtu.be/mNYk_MbxbgM)
https://youtu.be/mNYk_MbxbgM

[Dragi Zmijanac: The public room is a possibility of a connection of pedophile group:](https://youtu.be/3WcFrUdUgfA)
<https://youtu.be/3WcFrUdUgfA>; <https://youtu.be/CY0nO9eaYRQ>; <https://youtu.be/Dhy7ArY9hRg>;
<https://youtu.be/AY5nW4Oesqw>; <https://lokalno.mk/zmijanats-javna-soba-e-mozhna-pedofilaska-mrezha/?fbclid=IwAR0hg6gQJHJSQYEnHpSXIQDGAXCRWZS6YYd8bA9VVLd9iSx8MplmOnkV9Qk>

Dragi Zmijanac on the same topic in open studio: <https://youtu.be/ThdajuGxm64>;
<https://www.facebook.com/SOSHELPLINEMEGJASHI/videos/307196023573062/?t=6>

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Fatmire Ajdari about the safety of the children in social media:

https://youtu.be/LMU5mmM_hlg?fbclid=IwAR3QJLyqXiLW-HnTkr5A-53BzOZR7sX7QKwuTpreklmZEGq5LT3XgIDAUHU

Forum theatre- secondary school students – bullying:

https://kanal5.com.mk/articles/408863/forum-teatar-od-srednoshkolci-za-vrsnichkoto-nasilstvo?utm_source=daily.mk&utm_medium=daily.mk&fbclid=IwAR2fzKtvPIshPeAvkHaQrmv5aJ4Wz8upus8n6KBprjIKKxahYi89HZ5m1R8;

[https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fm.youtube.com%2Fwatch%3Ffeature%3DYoutu.be%26v%3Dg1kX57r8mt4%26fbclid%3DIwAR2vpxpm8N8-4xlaXltKoOUPubXvJaQNLdJSOnGS07CvfjyUuKgeAKd2TsM&h=AT1uCLxA_AeJfxzr9feiGwix6FEjImBVcoKe44wD_UXhW7M-](https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fm.youtube.com%2Fwatch%3Ffeature%3DYoutu.be%26v%3Dg1kX57r8mt4%26fbclid%3DIwAR2vpxpm8N8-4xlaXltKoOUPubXvJaQNLdJSOnGS07CvfjyUuKgeAKd2TsM&h=AT1uCLxA_AeJfxzr9feiGwix6FEjImBVcoKe44wD_UXhW7M-RRzS8JpGy80gB6ihBxclD0bK0uDF08p990BMJqinK_21QK8tLgF6pFlpGgtbtpfZ8iwPhs-X7-ZB2AxjerwBgNmmsycbuVc;)

https://www.slobodenpecat.mk/srednoshkolata-eva-vo-utrinski-brifing-rabotime-na-vrsnichka-medijacija-za-da-go-zapreme-bulingot/?utm_source=daily.mk&utm_medium=daily.mk&fbclid=IwAR0uJAgG58LE5_IXrtfv2k-BSy6IF5b01ZzRIXh0yJOpvMDPsjwusEGAE40;

https://www.slobodenpecat.mk/da-ne-bideme-pasivni-nabluduvachi-na-vrsnichkoto-nasilstvo-tuku-vednash-da-prijavuvame/?fbclid=IwAR08O_Evc9f2o-wFOnzDol8imf8UFrdoholII0HzCuHFb1Gzw9yerTdQ-w

Forum theatre bullying show in Veles: [https://sitel.com.mk/forum-teatarska-pretstava-na-tema-megjuvrsnichko-nasilstvo-vo-](https://sitel.com.mk/forum-teatarska-pretstava-na-tema-megjuvrsnichko-nasilstvo-vo-veles?fbclid=IwAR1ZVBzCUHpiYPG4wE3x07ZVWniaktYYT0PvypIFPwTW9ZMix9SkLPKasCs;)

<https://www.facebook.com/dragi.zmijanac.5/videos/2753214238097804/?t=11;>

<https://www.facebook.com/megjashi/videos/628758801191782/?t=4>

Ana Bitoljanu: Street fighting among minors as an organized occupation among high school students:

<https://www.facebook.com/megjashi/videos/1028052894236761/?t=6;> [https://mia.mk/immediate-action-needed-against-peer-bullying/?lang=en&fbclid=IwAR2D2jzfnWz4-](https://mia.mk/immediate-action-needed-against-peer-bullying/?lang=en&fbclid=IwAR2D2jzfnWz4-3I15cNbU3NHq7DZFHng8Uh2VbjaMH9T9Kl9Ylep6igrEjM;)

[https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-](https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-%d1%83%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b8%d1%82%d0%b5-%d0%bc%d0%be%d0%b6%d0%b5-%d0%b4%d0%b0-%d0%b8%d1%81/?fbclid=IwAR0dL898FcuvoIbKI6cmNMjx25AbKugh_JxOtYC0gAdCoRt_mPhPbmDMYxA;)

[https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-](https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-%d1%83%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b8%d1%82%d0%b5-%d0%bc%d0%be%d0%b6%d0%b5-%d0%b4%d0%b0-%d0%b8%d1%81/?fbclid=IwAR0dL898FcuvoIbKI6cmNMjx25AbKugh_JxOtYC0gAdCoRt_mPhPbmDMYxA;)

[https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-](https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-%d1%83%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b8%d1%82%d0%b5-%d0%bc%d0%be%d0%b6%d0%b5-%d0%b4%d0%b0-%d0%b8%d1%81/?fbclid=IwAR0dL898FcuvoIbKI6cmNMjx25AbKugh_JxOtYC0gAdCoRt_mPhPbmDMYxA;)

[https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-](https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-%d1%83%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b8%d1%82%d0%b5-%d0%bc%d0%be%d0%b6%d0%b5-%d0%b4%d0%b0-%d0%b8%d1%81/?fbclid=IwAR0dL898FcuvoIbKI6cmNMjx25AbKugh_JxOtYC0gAdCoRt_mPhPbmDMYxA;)

[https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-](https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-%d1%83%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b8%d1%82%d0%b5-%d0%bc%d0%be%d0%b6%d0%b5-%d0%b4%d0%b0-%d0%b8%d1%81/?fbclid=IwAR0dL898FcuvoIbKI6cmNMjx25AbKugh_JxOtYC0gAdCoRt_mPhPbmDMYxA;)

[https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-](https://www.vecer.press/%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83-%d1%83%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b8%d1%82%d0%b5-%d0%bc%d0%be%d0%b6%d0%b5-%d0%b4%d0%b0-%d0%b8%d1%81/?fbclid=IwAR0dL898FcuvoIbKI6cmNMjx25AbKugh_JxOtYC0gAdCoRt_mPhPbmDMYxA;)

https://www.youtube.com/watch?v=8e1nZaW27NY&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1Im5Fy22q_y0rABp70EJ4zXFiwawZcHsRC3C6bc58X2cA6iXIFpUeqCxU;

https://www.youtube.com/watch?v=XcpNnYmI1HQ&feature=youtu.be&fbclid=IwAR0bE2TLpjmQKrAxAgHRDncaWbaN_jv_cN1ub438H2zmFd5ThicKX9ELV0A;

https://youtu.be/q0gTZjOwu6I?fbclid=IwAR3pTFyG6qoN1HBnT4zI7E4wi4u_e3g9kncGeCgNWgg311vRvjPI3-8HjbU; Media appearance for the period April –June 2020

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Teacher from HS Nikola Karev talks about the situation of the students as result of pandemic and online learning:

<https://www.facebook.com/utrinskibrifing/videos/537380073632669/UzpfSTeWMDAwMjI3NzY0MDI4MTpWSzoyOTAwODgxNDMzMzI4MDIz/>

PEP member on occasion of 28th birthday of FCEW Megjashi: <https://youtu.be/k8F14y2eF7A>

PEP member: violence toward children is increased: https://youtu.be/h9wW_0PNU6M

PEP member: Platform „Together at home”: <https://www.youtube.com/watch?v=QnxmjiIGTrE>

PEP member: Megjashi has registered four calls on violence toward children during the corona crisis: https://www.youtube.com/watch?v=rAFK0s_ECBO

President of FCEW Megjashi on occasion of 28th birthday of Megjashi: <https://www.youtube.com/watch?v=Y6FOGEWpE44>

PEP member on occasion of 28th birthday of FCEW Megjashi: <https://www.youtube.com/watch?v=NEIPJnpVv9U>

PEP member about the activities of FCEW Megjashi during corona crisis: <https://www.youtube.com/watch?v=KEJPXa8adjI>

PEP member on occasion of 1st June international children's day: <https://youtu.be/TGUv1hRiYSc>

President of FCEW Megjashi on occasion of 1st June international children's day: https://youtu.be/S5b_NP3jZRI

PEP team member on occasion of June 4, International Day of Aggression Victims: <https://youtu.be/JYoekAeOIi8>

President of FCEW Megjashi on occasion of June 12 - World Day Against Child Labor with a focus on the impact of the pandemic and the economic crisis: <https://youtu.be/WPeYTeH3nDQ>

PEP team member on Children's abuse during the political campaign: <https://youtu.be/f68lfbvYjuc>

PEP team member on occasion of June 26 - International Day in Support of Victims of Torture: <https://youtu.be/PYkAZQrUzkE>

Драги Змијанац – злоупотребата на деца за време на политичките кампањи:
https://youtu.be/vsC_JsNvYK0; <https://youtu.be/Iduzeugf0GA>; Forum theatre article;
<https://civicamobilitas.mk/wp-content/uploads/2020/06/civic-world-mk-4.pdf?fbclid=IwAR2aFUOu6kUJdgH527pBxujM9I9I8RxdJDIG3Sb25sJoOcZ2Jgbq-jL4rU>

Press conference on the resultst for the Comparative analysis Peace education 2011- 2019:
<https://youtu.be/9P6eVdlpRRY>; <https://youtu.be/MWGoE1t16SY>; <https://youtu.be/v8R-ZL86Jcs>;
<https://youtu.be/1OK9J955UPS>; <https://youtu.be/Ab-o-pKFYm8>; <https://youtu.be/cXJnag20vPk>;
<https://youtu.be/MWGoE1t16SY>; <https://youtu.be/EC22KGbcxO8>

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

Public reaction due to online learning, Megjashi points that MoES should pay attention on the vulnerable groups of students: <https://expres.mk/megjashi-bara-zashtita-na-nairanlivite-kategorii-uchenici/?fbclid=IwAR3hofSkM3gjqHoyXwfkzXv9Z64882oo3PebsPbsgrxZ9D6wHdy36zOpsyg;>
<https://frontline.mk/2020/07/30/me-ashi-so-istrasthuva-e-za-roditeli-na-uchenici-za-presto-nata-2020-21-uchebna-godina/?fbclid=IwAR2Nx8j16eWs1JGqoOEKkgfZg6Y7jgFcyodexoCEYGR4dxtQgrslhQoSq1c>

Megjashi with statement that students should be involved in decision making:

https://mms.mk/165408/%D0%BC%D0%B5%D1%93%D0%B0%D1%88%D0%B8-%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B0-%D0%B4%D0%B0-%D0%B1%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=%D0%BC%D0%B5%D1%93%D0%B0%D1%88%D0%B8-%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B0-%D0%B4%D0%B0-%D0%B1%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82&fbclid=IwAR2DLvp0caY3HEOKzvkg_-HS3UmdStBSFWIE5hUeylPgpzTXyo3oZXEf-s8

Драги Змијанац – ТВ дебата за почетокот на новата учебна година во услови на „новата реалност“: <https://youtu.be/42DMuWVaSfM>

Драги Змијанац – изјава за резултатите од истражувањето на ставовите на родителите за новата учебна година 2,020/21: <https://youtu.be/R4vXWNYVP7s>; <https://youtu.be/VvbWSHbwqlc>; <https://youtu.be/oNhiOPijhlo>; <https://youtu.be/QyTrv2SuWjY>; <https://youtu.be/tZFNNRm71Fc>; https://youtu.be/QonrNq_wegQ; <https://youtu.be/LWjYRpDAWDo>; <https://youtu.be/42DMuWVaSfM>; HS Vanco Prke Vinica on occasion of 21st of September – International peace day; <https://youtu.be/2rnVcsrjql>

Presentation of Children’s Alternative Report on the condition of the Children’s Rights in the country prepared by children: <https://hashtag.mk/prezentiran-detskiot-alternativen-izveshtaj-za-sostojbata-na-pravata-so-decata-vo-makedonija?fbclid=IwAR1iR26tHs0t6gXoMljf6aRXGgOnJWYNEsjCRbFVzk9NUjfkMfU7O2SFs>; <https://www.facebook.com/megjashi/videos/125675725790710>; <https://youtu.be/wcJLQv3ItSc>; https://youtu.be/_HcZ9eaHdeo; <https://youtu.be/UqIXzsJTH-U>; <https://youtu.be/RAI6pO3Xhqc>; <https://youtu.be/IDVFSpu4WtY>; <https://youtu.be/2j6gGL4R-FQ>; <https://www.youtube.com/watch?v=lySWnqjt-Vs>

Public reaction due to the situation in schools and kindergarden in the country due to the pandemic of Covid -19: <https://www.youtube.com/watch?v=ftsNpBx1tHI>

Megjashi- online excluded many students from the educational process: <https://youtu.be/mwhFvpi9Vpg>

Statement on the activities of Megjashi and bullying in schools: <https://youtu.be/pMm1KFYONaE>

Statement due to the decoration of the city for the new year and the needs of the children: <https://youtu.be/j6ITuvKBopc>

ОПИСЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020 ГОДИНА

press conference for the Alternative Report on the conditions of the Children's Rights in the country prepared by NGO-S: <https://youtu.be/ldUk1ISqdE4>; <https://youtu.be/X-yJzX29FWA>; <https://youtu.be/9qEUjTWtjVk>; <https://youtu.be/k7CyLMuLis8>; https://youtu.be/_8p0mQg_qDU; <https://youtu.be/X-yJzX29FWA>; <https://youtu.be/pVF0Ehvia1k>; <https://youtu.be/XK1Q-j0Jpcg>; https://youtu.be/_Jy4Yv_NAR8; https://youtu.be/bMA5_mEsAtc; <https://youtu.be/ie2QJKpuPLE>; <https://youtu.be/pbVNz74sBhA>; <https://youtu.be/p19hZUgcl1o>

Public reaction due to the air pollution: <https://youtu.be/ReUrjGHU95Y>

Statement on the activities of Megjashi: <https://youtu.be/GPmDqkr-74w>

Children's Conference: <https://youtu.be/giw9XTxGY3A>; <https://youtu.be/2aouSjCaxs>; <https://youtu.be/TL-DtYDdR98>; https://www.flickr.com/photos/childrens_embassy/50071556246/in/datetaken-public/; https://www.flickr.com/photos/childrens_embassy/50244126023/in/datetaken-public/